

CENY PRZEMUMERATY.
We Lwowie miesięcznie 50 kop. — 1 K 66 h
Za dostawę do domu dopłaca się 10 kop. — 33 h
Z przesyłką w kraju mies. 1 rb. 50 kop. — 5 K
Cena egzemplarza 2 kopiejki — 6 halerzy.

Adres Redakcji i Administracji:
Lwów, ul. Sokoła 1. 4.

GAZETA

WIECZORNA

wychodzi codziennie o godzinie 1-ej po południu.

Nr. 2315.

Lwów, środa dnia 13. (26.) maja 1915.

Rok V.

Na froncie rosyjsko-austriacko-niemieckim.

ZE SZTABU ZWIERZCHNIEGO NACZELNEGO WODZA.

Oficjalnie, 12./25. V.

Na całym froncie Dubissy od wsi Bubie do wsi Wielony nad Niemnem w ciągu 10. i 11./23. i 24. V. toczyły się ożywione walki, które się jeszcze nie zakończyły.

Na lewym brzegu górnego biegu Wisły, w rejonie Opatowa walki trwają. Przeciwnik widocznie otrzymał tu pewne posiłki. Próba jego przejścia do ofensywy została skutecznie odparta naszymi kontratakami, w ciągu których nieprzyjaciół poniosł znaczne straty.

W Galicji na froncie od Jarosławia do Przemyśla od rana 11./24. V. ponowiła się zacięta walka po obu stronach Sanu. Znaczne siły nieprzyjaciela, które ponawiały ataki 10. i 11./23. i 24. V. na froncie Hussaków-Krukienice, zostały rozprószone przez ogień naszej artylerji. Koło wsi Burczyce Stare wzięliśmy jeszcze ponad 1000 jeńców z 20 oficerami, parę karabinów maszynowych i projektorów.

Na pozostałych frontach cisza.

W dolinie Tyśmienicy i na południe od Strypa lokalne starcia.

(Bubie, miejscowość w powiecie szawelskim, o 14 wiorst od Szawel, u zbiegu Kurłówki i kanału windawskiego z Dubissą. Wielona nad Niemnem, pow. kowieński. Burczyce stare i nowe, na północ od Sambora, na półw. od Krukienice).

PRZEGLĄD DZIAŁAŃ WOJENNYCH, WEDŁUG „NASZEGO WIESTNIKA” z 12./25. V.

W odległości 10 mil od Windawy zauważono nieprzyjacielski kążownik typu „Hefion” z dwoma torpedowcami i hydroaeroplanem. Eskadra niemiecka wkrótce oddaliła się w kierunku na południowo-zachód.

W rejonie na zachód od stacji Kurszany i nad Dubissą, zaciekle walki trwają. Niemcy okazują zacięty opór na wielu sekcjach obszernego frontu i odparci zostali w kierunku na zachód, opróżniwszy zupełnie lewy brzeg Dubissy. Przy wzięciu ufortyfikowanej pozycji w rejonie Kurszan wzięliśmy paręset jeńców i 5 karabinów maszynowych. Oglądnięcie pozycji zupełnie potwierdziło wiadomości, dostarczone uprzednio przez naszych zręcznych wywiadowców. Pozycja kurszańska bardzo silna z charakterem miejscowości, została znakomicie ufortyfikowana przez przeciwnika. Wszystkie okopy doprowadzono do pełnego profilu, zaopatrzone w strzelnice, blindáže i wszelkiego rodzaju sztuczne przeszkody. Jednakowoż mimo tych fortyfikacji i trudne warunki miejscowe nasze męzne oddziały energicznie pokonywały wszelkie

przeszkody dzielnym atakiem na bagnety na zaciętego wroga.

Według opowiadań miejscowych mieszkańców, w domu kościelnym 4 wiorsty od Kurszan, mieścił się sztab niemieckiego korpusu. Wśród sztabowców znajdował się syn cesarza, ks. Joachim i ks. Lippe, którzy zmuszeni byli śpiesznie uchodzić z powodu szybkiego cofania się pod energicznym naciskiem naszych wojsk.

W rejonie lewego brzegu Niemna bez zmian. Na froncie Osowca Niemcy próbowali bombardować pozycje za rzeką i place d'armes, ale artylerja osowiecka szybko zmusiła przeciwnika do przerwania ognia, zniszczywszy 42. linjową baterję. Wywiadowcza partja nadgraniczna, wzmocniona paru kozakami przez dwa dni ukrywała się w zasadzce w rejonie Przechody i doczekawszy się nadejścia 10 Niemców, nagle zaatakowała ich bagnetami. Odbyla się gorąca walka wręcz. Niemcy zaciekle stawiali opór, ale 7 z nich zabito, a pozostałych wzięto do niewoli. Wśród naszych ludzi 2 raniono, a 3 otrzymało lekkie rany od niemieckich tasaków.

Między Biebrzą a Wisłą Niemcy atakowali jedną z naszych sekcji w rejonie Skroda—Ruda, ale zostali odparci ogniem naszej artylerji. U przeciwnika zdemontowano granatnik. Przeciw jednej z naszych sekcji odkryto z odgłosów prowadzenie przez Niemców galerji minowej, przy czem przeciwnik, chcąc zagłuszyć hałas robót podziemnych, usilnie ostrzeliwał nasze wojska kulami wybuchowemi. Nasi saperzy spuścili się natychmiast studniami w rejon galerji przeciwnika, założyli minę i pomyślnym wybuchem zniszczyli niemieckie urządzenia minowe, zasy-pawszy wielu nieprzyjacielskich robotników.

W rejonie na zachód od Pomian nocą zauważono partję, ustanawiającą granatnik. Nasi wywiadowcy zniemacka atakowali grupę niemiecką i zabiwszy część ludzi, wzięli sam granatnik, który natychmiast zastosowali przeciw Niemcom. Zjawiające się aeroplany niemieckie szybko przegnano naszym ogniem.

Na lewym brzegu Wisły artylerja nasza rozprószyła dwie niemieckie kolumny piechoty, zadawszy im znaczne straty. W pobliżu Kamiona Niemcy atakowali jedną z naszych sekcji, ale zostali odparci. Na prawym brzegu Pilicy nasze oddziały kozackie toczyły pomyślną wywiadowczą walkę, wyparłszy Niemców z szeregu wsi i zabrawszy około 100 jeńców. Jeden bataljon przeciwnika, który podszedł przy tem do Olszowy, został odparty przez nasze oddziały konne. Jedna sotnia kozacka zręcznie atakowała konno oddział piechoty przeciwnika, zabijając do 15 ludzi i biorąc 16 jeńców. Inny bataljon przeciwnika był atakowany przez brygadę kozacką. Kozacy pieszo atakowali z frontu.

Flanki przeciwnika dostały się pod zręczny atak konnicy, bateria otworzyła ogień na 400 sążni i niemiecki bataljon został zmuszony do ucieczki, rzuciwszy ponad 100 zabitych i straciwszy około 50 jeńców. Koło Potworowa kozacy konno zajęli skraj lasu, zajęty przez dwie kompanie przeciwnika, zabiwszy ponad 100 jeńców, głównie z liczby tych, którzy podnieśli ręce celem poddania się, a następnie zaczęli strzelać prawie wprost do naszych ludzi.

CENY OGŁOSZEŃ:

Wiersz petitowy jednolamowy lub jego miejsce 10 kop. — 33 h. Nadesłane za wiersz petitowy lub jego miejsce 30 kop. — 1 K. Po kronice i przed tekstem wiersz petitowy 75 kop. — 2 K 50 h. Nekrologja za wiersz petitowy 30 kop. — 1 K. Drobne ogłoszenia po 2 kop. — 6 h za wyraz, najmniej 20 kop. — 66 h. Wyrazy tłustemi czcionkami liczą się podwójnie.

PRZEGLĄD DZIAŁAŃ WOJENNYCH z 12. (25.) maja.

(Komunikat sztabu Głównodowodzącego armiami południowo-zachodniego frontu.).

W rejonie za Wisłą tymi dniami w niektórych stronach toczą się nadal zacięte walki. Dnia 9. (22.) maja około godz. 10. przed południem w okolicy Bagorji znaczne siły przeciwnika przeszły do energicznych działań zaczepnych. Nasze oddziały przywitały go kontratakami i odrzuciły bagnetami.

W okolicy Tarnobrzega w ciągu 9. (22.) maja nieprzyjaciół próbowal ostrożnie pchnąć się naprzód, wysyłając niewielkie oddziały. Rozprószyliśmy je strzałami.

Dnia 10. (23.) maja odparliśmy bagnetami szereg prób przeciwnika atakowania na zych oddziałów w okolicy Przepiórów; przeciwnik poniosł wielkie straty.

W nocy z 10. na 11. (23. na 24.) maja w okolicy Strachowic nasze oddziały wyparły przeciwnika z okopów jego i na karkach jego wtargnęły na most przez rzekę Kamienną. — Most zniszczyliśmy.

W Galicji, w okolicy rzeki Sanu, walki, które uciekły z dniem 7/20 maja, poczęły rano 11/24 maja znów się rozwijać na niektórych odcinkach. O świcie tego dnia Niemcy atakowali nas w okolicy Cetuli-Olechow, lecz wstrzymaliśmy ich na tym ogniem.

W okolicy na południowy zachód od Bobrowki Austro-Węgry wykonali energiczne ataki. Odparto je wśród ogromnych strat przeciwnika.

W rejonie twierdzy Przemyśla w ciągu wszystkich ostatnich dni było spokojnie.

W kierunku Mezö Laborczu oddziały nasze po walce zajęły Burczyce, przy czem wzięliśmy do niewoli 14 oficerów, 446 szeregowców, zdobyliśmy 1 granatnik i 3 karabiny maszynowe. W tym samym dniu oddziały nasze zajęły wieś Ostów i las na zachód od tej wsi. Tu 9/22 maja wzięliśmy do niewoli 5 oficerów, 276 szeregowców i zabraliśmy 3 karabiny maszynowe.

Dnia 9/22 maja w innym kierunku o g. 5 po południu w okolicy Czernichowa i Dołbowa przy pomocy ognia artylerji i naszych opancerzonych samochodów oddziały nasze zawiązały całą pozycję przeciwnika. Na razie zarejestrowaliśmy tylko 21 jeńców oficerów, 1500 szeregowców, zdobyliśmy 7 karabinów maszynowych, 1 reflektor i wiele różnej wojennej zdobyczy.

W ciągu 10 (23) maja Niemcy atakowali oddziały nasze w rejonie Tamanowie i Pniukta, ale ataki ich odparliśmy wśród wielkich ich strat zapomocą ześrodkowanego ognia artylerji i karabinów. W ciągu 10. (23.) maja artylerja nasza kilka razy pomyślnie ostrzeliwała niewielkie kolumny przeciwnika.

Rankiem 11. (24.) maja na jednym z naszych odcinków po gwałtownym artyleryjskim ogniu zwarte masy Niemców energicznie atakowały nasze oddziały. W rejonie tym wrogowa walka.

W okolicy Krukienic i Ostrożca odparliśmy szereg ataków, wykonywanych przez przeciwnika od rana 11 (24) maja, przy czem w re-

lonie Ostrożca nasze strzały zmierły przeciwni-
ka do bezładnej ucieczki.

W rejonie Stryja prawie wszędzie przeciw-
nik tymi dniami zachowywał się biernie.

Pod wieczór 10 (23) maja Niemcy poczęli
ostrzeliwać nasze oddziały w rejonie Neuhoftu, a
w nocy na 11 (24) maja przeszli do działania
zaczepnego, doszli do przeszkód z drutu kolczas-
tego, lecz odparliśmy ich naszym ogniem.

W okolicy Bani 10 (23) maja ogniem armat-
nim rozprószyliśmy kolumnę przeciwnika, zło-
żoną z piechoty i konnicy.

W rejonie Dniestru w ciągu tych dni strze-
lano tu i ówdzie z armat i oddziały wywiadow-
cze wymieniły strzały. Dnia 10 (23) maja prze-
ciwnik szczególnie mocno ostrzeliwał z armat
Bojan.

(Bogorja, na połudn. zach. od Opatowa, Ka-
mienna, dopływ Wisły, Cetula i Olchowa wiel-
ka na półn. wschód od Jarosławia. Bobrówka
przy torze kolejowym na wschód od Jarosławia.
Buczyce na wielkim błocie dniestrzańskim,
na północ od Strwiąża. Czernichów w powie-
cie rudeckim. Dołobów nad Strwiążem, przy
samborskiej kolei. Tamańowice i Pnikut na
południe od Mościsk, Krukienice i Ostrożec nie-
co na południowy wschód. Bojan, na Bukowinie,
nad Prutem, w pobliżu granic rumuńskiej i ro-
syjskiej. — Red.).

—:—

Dzwinsk. (P. A. T.). Trzy pięte miasta Sza-
wel, około 800 domów wypaliło się razem z mie-
niem do cna. Centralna część miasta, głównie
gmachy handlowe i skarbowe, ocalały. Miasto
z powodu braku handlu i przemysłu zamarło.
Mieszkania urzędników w czasie pobytu Niem-
ców, częścią ograbiono, częścią zniszczono. In-
wentarz, bufety, stoły i szafy, szczególnie poza-
mykane na klucz, wylamano. Cenne rzeczy po-
zabierano. Naznaczona w mieście rekwizycja
miedzi nie została uskuteczniłą z powodu wy-
gnania Niemców przez wojska rosyjskie. U
wielu włościan i właścicieli ziemskich przepro-
wadzono rekwizycję bydła i zboża. Sklepy kolo-
nialne, winiarnie i piwnice rozgrabiono. Całe
miasto przedstawia przynębiający obraz zni-
szczenia. Poczta od 12/25. V. zaczęła funkcyj-
nować.

O SYTUACJI.

(Bliskie przesilenie. — Stosunek Sanu do Bzury i
Rawki. — Nad Dubisą i pod Szawłami. — Włochy
a Rumunia i San.)

„Ruskiej Inwalid“, wojenny organ pisze:
Na ogół p e i onie w nowej antre, ryzie blia-
kie i nie wahamy się powiedzieć, że osiąga-
ono tylko druzgoczący cel: Z trzymanie wy-
stąpienia Rosjan na d o d o z Berlina. Zatrzy-
ma nas ona, lecz nie tak jak w tym wypadku,
jeżeliby jej powiodło się rozbić jedną do dwóch
rosyjskich armii w Galicji.

Rozwój rosyjskiego powodzenia powyżej
górnego biegu Wisły może zupełnie odebrać
otuchę nac k o i przeciwnika nad Sanem i
zmusić go do ucieczki z powrotem. A rozbić
obecnie przeciwnika za Wisłą mogłoby zakoń-
czyć kampanię skutkiem strategicznych na-
stępstw.

Okoliczności tak się złożyły dla skrzydeł
przeciwnika, który wtargnął przez San, iż wy-
nika stąd następująca dewiza Niemców: „Ne-
chaj ile im się podoba biją nas na Bukowinie,
byle tylko nie rozbili nas nad Baurą i Rawką“.

W prowincjach nadbałtyckich przeciwnik
urósł nieco w siły w rejonie i eki Dubiszy a
nawet postąpił nieco ku nam za tę rzekę. Na
południe od Szawel cofa się na znacznym fron-
cie a koło Kurszan, gdzie jeszcze niedawno
przeciwnik obwarował się, zd byliśmy i go po-
zyję z kilkuset jeńcami, z karabinami maszy-
nowymi. Słowem akcja zmierza ku wypędzeniu
Niemców z Kurlandji.

Rumunia znalazła się skutkiem wystąpie-
nia Włoch w strasznie drażliwej pozycji; wal-
czy w niej zawiść z uczuciami pokrewieństwa
łączącego Rumunię z Włochami zapomocą wę-
złów krwi narodu, a z Niemcami zapomocą
dynastji.

W każdym razie wypadki włoskie silnie
podsycają wściekłość nowej antreprzyzy Niem-
ców przeciw Rosjanom w Galicji i południo-
wem Królestwie polskiem i wpływają na przy-

pieszone i porywcze jej tempo, które odkry-
wa niemiecki plan: Rzucenia się na nas, roz-
bicia i ogłusenia nas, a potem pojawienia się
w dostatecznej liczbie na włoskiej granicy, za-
nim Rosjanie ochłoną i pójdą ku przedeczom
węgrskim i na Kraków.

O SAN.

(Opatów a San. — Przemyskie i Stryjskie. — Hussa-
ków—Krukienice. — Dunajec a San.)

„Now. Wrem.“ tak opisuje sytuację nad
Sanem:

Manewr rosyjski wypierania z pod Opa-
towa Austriaków, osłaniających lewe skrzydło
armji gen. Emmicha i arcyks. Józefa zniemo-
wił Niemców, prócz zużycia części rezerw tych
armji na nieodzowne posiłki dla opatowskiej
grupy Woytscha i Dankla, jeszcze do ustano-
wienia zupełnie nowej zastony dla swego le-
wego skrzydła w trójkacie między Wisłą a
dolnym Sanem po linję Tarnobrzeg—Ulanów.
Inaczej bowiem nie mogliby Niemcy prowa-
dzić nadal ope acji na prawym brzegu Sanu.

Wydzielenie wojsk, potrzebnych dla tej
zastony i dla Przemysła, nie mogło nie osła-
bić obydwu wymienionych niemieckich armji,
forsujących przeprawę przez San, tak iż Niem-
cy będą musieli zaprzestać dalszej prz prawy
przez San lub poprzestać na zajęciu fortyfi-
kacji przed mostami i oło Soniawy, niezbęd-
nych do przeprawy wojsk lub ewentualnego
odwrotu.

Niemcy znaleźli się jak w kleszczach.
Pozostaje im obrona i odpieranie ataków nad
Sanem i wycofywanie powodzenia na innych
szlakach ważniejszych, t. j. na południe od
Przemysła i na Stryjskiem. To też spieszno tu
rozciągnięto głównej kwaterze rozwinąć
rozstrzygające operacje. Przedsięwzięcia ataki
jeden za drugim, aby wypresk Rosjan z frontu
między Przemysłem a błotami D iestru i ze
szlaku stryjskiego i ułatwić trudne położenie
dwóch niemieckich armji nad Sanem.

Mimo, że szlak stryjski ma większe stra-
tegiczne znaczenie niż przemyski, Niemcy sil-
niej atakują front Hussaków—Krukienice. Pró-
bują tu widocznie użyć takiego z mego dzia-
łania a zapomocą zwarej fel n i, jak było pod
G r i e c a m i. Pomagają sobie równocześnie ata-
kami na Stryjskim, lecz turnie nie zyskał i
opuszili niektóre okopy, zdobyte przez się
niedawno.

Tak rozbiła się idea niemieckiej głównej
kwatery owładnięcia z nienacka przep aw przez
San i obe ścia Prz myśla od ra u z obu
skrzydeł.

Nad Dunajem Niemcy mieli ogromną
przewagę w trójkasob w siłach, wskutek tego
zyskali pewne terytorjalne powodzenie; gdy
siły ich częściowo tylko zrównały się z rosyj-
skimi, sukcesy Niemców niezwłocznie ustały.

Stopniowy powrót równowagi sił niemie-
ckich i rosyjskich — kończy „Now. Wremia“ —
daje zupełne podstawy do przypuszczenia, iż
na całym froncie zetknęła się z Niemcami
ofensywę ich wstrzymaliśmy definitywnie; za-
tem pó d a prawdopodobnie czynne działania
z naszej strony, które zadecydują o losach
wielkiej bitwy w Karpatach o panowanie nad
Galicją.

Ostatnie wiadomości.

Depesze Piotrogradzkiej Agencji telegr.

Paryż. (PAT.) 11 (24) maja. Wiadomość
o wypowiedzeniu przez Włochy wojny wywo-
łała we Francji wielki apał. Na gmachu miej-
skim w Paryżu wywieszono chorągwie fran-
cuską i włoską. Prezydent paryskiej rady
miejscowej wysłał do prezydenta miasta Rzymu
telegram z pozdrowieniem i wyrazami sym-
patji.

Minister oświaty rozesał do inspektorów
szkolnych okólnik o uwolnieniu uczniów szkol-
nych w pewnym dniu od nauki. Prasa jedno-
myślnie wita sojusznarodów romańskich.

Rzym. (PAT.) 11 (24) maja. Ogłoszono
dekret z zakazem ogłoszenia drukiem wia-
domości o liczbie rannych, poległych i jeńców,
o mianowaniach i zmianach wśród wybitniej-
szych dowódców armji, floty, oraz o planach
działań lądowych i morskich.

Dekret ustanawia przewencyjną cenzurę
dla wszelkich druków. W razie niespełnienia
nakazów cenzury wydawnictwo ma być skon-
fiskowane a po dwóch konfi katach zawle-
żane.

Minister spraw wewnętrznych może za-
bronieć na przeciąg pół roku przywozu zagra-
nicznych gazet poczynawszy od chwili wejścia w
życie ustawy, upoważniającej specjalnych
wojskowych i cywilnych funkcjonariuszów do
otwierania wszelkiej prywatnej korespondencji.

Sztokholm (PAT) 12. (25) V. Z Wiednia
donoszą, że ambasador włoski i członkowie
ambasady wczoraj wieczorem wyjechali przez
Sawajcarję do Włoch. Stany Zjednoczone przy-
jęły na siebie obronę interesów włoskich w
Austro-Węgrzech. Obronę niemieckich i au-
striacko-węgierskich interesów we Włoszech
poruczone ambadorowi hiszpańskiemu.

Sztokholm PAT. 12/25 V. Z Chrystjanji dono-
szą, że parowiec norweski „Minerwa“ (22.)
V. zatopiony został przez niemiecką łódź pod-
wodną, w odległości 30 m i morskich od
Longston. Załogę ocalono. Statek szedł z No-
wego Jorku do Chrystjanji. Część ładunku zo-
stała w Newcastle.

Wojna z Turcją.

ZE SZTABU ARMJI KAUKAZKIEJ.

Oficjalnie od sztabu kaukaskiej armji. 12
(25) V. (PAT). Dnia 10 (23) V. w kierunku
nadmorskim zwycięstwo sirzalałna W k erun-
ku Sar-Kamyszu w rejonie Kizyl-Darbenstaniej
przełęczcy Turcy usiłowali przejść do ofensywy,
ale zostali odrzuceni na zachód. W innych kie-
runkach bez zmian.

Saloniki. PAT. 10/28 V. Z Mityleny dono-
szą, że fort Kilid-Bahr rozbity po silnem bom-
bardowaniu. Energiczne ostrzeliwanie Nagary
trwa dalej. Sojusznicza armia po krwawych
walkach zajęła miasto Maidos.

Z Salonik donoszą „Petr. Kurj“, że w
Dardanelach zatonał parowiec z wielką liczbą
zbiegów, poddanych państw neutralnych.

Piotrogród. PAT. 12/25 V. Przez cały ostatni
miesiąc w Armenii odbywają się rzezie Ormian
przez Kurdów i Turków przy jawnem pobaża-
niu, a niekiedy wprost przy współdziałaniu
władz otomańskich. W połowie kwietnia n. st
rzezie Ormian odbyły się w Erzerumie, Dege-
ranie, Eginie, Bitlisie, w Musz, Sasun, Sejtun i w
całej Cylicji. Co do głowy wyrznięto miesz-
kańców setek wsi w okolicach Wan. W samym
Wanie, dzielnica ormiańska była oblężona przez
Turków. Równocześnie w Konstantynopolu rząd
turecki prześladowa aresztami i niebywałym u-
ciśnieniem spokojną ludność ormiańską. Z powodu
tych nowych przestępstw popełnianych przez
Turcję na przekór ludzkości i cywilizacji sprzy-
mierzono rządy Rosji, Francji i Anglii niniejsze
ogłaszają publicznie, że wkładają osobistą od-
powiedzialność za te przestępstwa na wszyst-
kich członków rządu tureckiego, a także na tych
miejscowych jego przedstawicieli, którzy okaza-
li się uczestnikami podobnych rzezi.

WŁOCHY.

(Depesze z nocy).

Sztokholm. (P. A. T.). Z Wiednia donoszą,
że opublikowano manifest cesarza Franciszka
Józefa o wydaniu wojny Włochom.

Rzym. (P. A. T.). Komunikat oficjalny o g.
12:50 w południe: Przewidywano tutaj, że na-
tychmiast po wydaniu wojny będą musiały roz-
począć się agresywne działania ze strony nie-
przyjaciela, skierowane na nasze wybrzeże a-
driatyckie, a obliczone nie tyle na osiągnięcie
wojennego celu, ile na efekt moralny. Wskutek
tego wydaliśmy zarządzenia ochronne, aby o ile
możliwość, skrócić termin tych agresywnych
działań. Istotnie niewielkie nieprzyjacielskie o-
kręty, a mianowicie kontrtorpedowce i torpe-
dowce ostrzeliwały nasze wybrzeże adriatyckie
młdzy godziną 4 a 8 rano. Nieprzyjacielskie

aeroplany były ostrzeliwane ze specjalnych armat, służących do niszczenia aeroplanów, iak również były atakowane przez nasz aeroplan i dirigable, latający nad Adriatykiem.

Napadnięte zostały następujące miejscowości: Porto Corsini, skąd natychmiast odpowiedziano na ogień nieprzyjaciela, zmuszonego do natychmiastowego cofnięcia się. Ancona, gdzie atak miał głównie na celu zniszczenie magistralnej linii kolejowej, ale uczynił tylko nieznaczne szkody szybko naprawione. Barletta, na którą atak wykonał okręt wywiadowczy i kontrtorpedowce zmuszone do ucieczki przez nasz okręt wojenny, który płynął w towarzystwie torpedowców. Nieprzyjacielskie aeroplany rzuciły także bomby na hangary, jednak bez rezultatu.

Wszelkie inne doniesienia o działaniach wojennych, które jakoby zaszły tej nocy, nie odpowiadają rzeczywistości.

Sztokholm. (P. A. T.) Agencja donosi z Berlina, że jeszcze wczoraj od 5 godz. popołudniu, w gmachu włoskiego ministerstwa spraw zagranicznych w Rzymie zjawił się radca legacji niemiecki Hindenburg z prośbą o danie ks. Bülowowi paszportu z powodu zerwania stosunków dyplomatycznych austro-włoskich. Bülow ze wszystkimi urzędnikami poselstwa, poseł bawarski przy Kwirynale, posłowie pruski i bawarski przy Watykanie opuszczają dzisiaj wieczorem Rzym.

Berno. (P. A. T.) Szwajcarski departament spraw zagranicznych doniósł władzom w Tesynie, że przedstawiciele Prus i Bawarii przy stolicy papieskiej będą przebywali przez czas wojny w Lugano, co wymaga przyjęcia odpowiednich zarządzeń przez władze kantonalne.

Sztokholm. (P. A. T.) Według doniesienia gazet rzymskich, Niemcy zatrzymali na granicy szwajcarskiej 30.000 Włochów, wracających do ojczyzny. Austria zatrzymała parę pociągów z wracającymi Włochami.

Sztokholm. (P. A. T.) W Wiedniu wydano rozporządzenie ograniczające bardzo prawo posiadania broni, pocisków i materii wybuchowych w alpejskich południowych ziemiach koronnych austriackich.

Torpedowce austriackie pojawiły się koło Lido w nocy z 8 na 9 bm. Odpędzono je ogniem artylerji z wyspy. Jeden torpedowiec austriacki ostrzeliwał włoski okręt handlowy „Ve-tu”. — (Piotr. Kurj.).

M. Stareo donosi w „Kurj. Piotr.”, że zdołano uzbroić Włochów zamieszkających w Tyrolu; przedstawiają oni znaczną siłę bojową.

„Birż. Wiedom.” donoszą z Rzymu: Peppino Garibaldi oświadczył, że włoski rząd kategorycznie odmówił jego propozycji zorganizowania oddziałów Garibaldiczyków-ochotników.

„Piotr. Kurj.” donosi z Konstantynopola, że zamknięto tam włoskie banki i szkoły misyjne, a majątek ich skonfiskowały władze tureckie.

Według paryskich pogłosek Ojciec św. ogłosi oświadczenie o zupełnej swej neutralności. — (Lwów. Wiest.).

Minister spraw zagranicznych Sazonow oznajmił przedstawicielom prasy w Piotrogradzie, że pogłoski o pretensjach Włoch do całego półwyspu Dalmacji nie są uzasadnione. Serbia otrzymała potrzebne dla siebie porty i będzie sprawowała nad nimi władzę zwierzchnią. — (Lw. Wiest.).

RADESŁANE

Okulistą

Dr. Leon Gruder

ul. Romanowicza 11

LEKARZ DENTYSTA

WANDA MAJEWSKA

długoletnia asystentka prof. uniwersyteckiego, ordyn. ul. Fredry 9, nad Kawiarnią Szececką

BANK PRZEMYSŁOWY

Lwów, ul. Trzeciego Maja 1. 9

(Filja: Drohożyn, Rynek)

przyjmuje

WKLADKI OSZCZĘDNOŚCI, DEPOZYTY,

wynajmuje

SCHOWKI BEZPIECZEŃSTWA

(w skarbowo pancernym),

otwiera

RACHUNKI BIEŻĄCE,

przyjmuje

ZLECENIA NA WSZYSTKIE MIEJSCOWOŚCI

W CESARSTWIE ROSYJSKIM.

KRONIKA.

Teatr miejski donosi: Dziś w środę 26. V. wystawia Teatr miejski komedię w 3 aktach Fr. Schöntana pt.: „Odrodzenie”, grana z nieustającym powodzeniem. Z utworu tego znakomitego pisarza wieje nieczem niezamąconą pogodą, pełną głębokiego uczucia a przytem opiera się na podkładzie jasnego humoru, który pociąga ku sobie swoją szczerzością.

Jutro we czwartek operetka Lehara p. t. „Prymas”.

Początek o godz. 6:30. Koniec o godz. 9. „Pr. mas cyganów” czyli „Król skrzypków”, operetka w 3 aktach z muzyką E. Kalman, odegrana zostanie jutro w teatrze miejskim. Główna rola kreują pp. Rogińska, Miłet, Lelewicz, Hara-imowiczówna, Kosiński i Szymański. W scenach zbiorowych udział biorą liczne chóry mieszane i balet. W 2-gim akcie pp. Antonówna i Neusser odtanczą tango „El Amoureuxito”. Reżyseruje dyr. Lelewicz, tańce i ewolucje układu p. Faliszewskiego. Pałeczkę dyrygenta dźmierzy prof. Słonkowski.

KINO „KORSO” pl. Akademicki 5. Program od wtorku 25 do czwartku 27 maja: Bonifacy w teatrze. Kobieta bez cześci, salonowy dramat w II. częściach, w 6 aktach. Nieproszony gość, komedia. Na progu zbrodni, wspólny dramat. Pszczoły, zdjęcie nauk.

Ku czel Prusa. W trzecią rocznicę śmierci Prusa odbyło się w Warszawie w kościele św. Aleksandra uroczyste nabożeństwo przy tłumnym udziale publiczności.

Nowa gazeta rosyjska. „Lwowski W.” donosi, że jutro wyjdzie we Lwowie pierwszy numer nowej rosyjskiej gazety codziennej „Czerwona Ruś”, w miejsce „Nowego Kraju”, który przestał niedawno wychodzić.

Organizacja poczty w Galicji. Dla wypracowania projektu zorganizowania urzędów poczt-telegraficznych w Galicji wezwano do Piotrogradu ze Lwowa naczelnika oddz. poczt-telegraficznego, starszego radcę Żarkowa.

Manifestacje w Austrii. We Wiedniu i w Budapeszcie odbyły się w piątek huczne manifestacje i pochody uliczne. Tłum urządził między innymi manifestację w Schönbrunni i przed budynkami ministerstw wojny i niemieckich i tureckich poselstw. (Birż. Wied.).

Dymisja bar. Burjana. „Birż. Wied.” piszą: Z Wiednia donoszą, że austro-węg. minister spraw zagr. br. Burjan podał się 8 (21) bm. do dymisji. Jako prawdopodobnych następów wymieniają austro-węg. posła w Berlinie ks. Hohenlohe i b. prezydenta austriackiego gabinetu Körbera. Berlińskie gazety donoszą, że Burjan jeszcze 19 marca (1 kwiecień) prosił o dymisję, ale cofnął prośbę wskutek przedstawień ces. Franciszka Józefa i jego rodziny.

Włoskie owoce w Rosji. Wskutek próby odeskich kupców, ministerstwo skarbu uwożniło przybyłą z Włoch przez Rumunię przesyłkę brzoskwiń i cytryn, wartości półtora miliona rubli, od dodatkowej, na czas wojny ustanowionej opłaty celnej. Interweniował w tej sprawie włoski ambasador. (Birż. Wied.).

Pierwszy okręt na wodach piotrogrodzkich. Żegluga letnia w zatoce piotrogrodzkiej otworzył dnia 8 (21) maja parowiec rosyjski „Primus”, który nadpłynął z Wyborga. W porcie na Newie podniesiono flagę. Następnie przybyło kilka okrętów towarowych. (Birż. Wied.).

Zużytkowanie spirytusu rosyjskiego. Izba eksportowa w Piotrogradzie wniosła projekt dodatkowego premjowania spirytusu, wódek, koniaków i win, wywożonych za granicę Rosji. Ponadto mają być przyjęte inne środki celem wzmożenia eksportu spirytusu. (Birż. W.)

Wysiedlanie żydów. Z gubernji kieleckiej i radomskiej wysiedliły władze ogółem 15 tysięcy żydów, poleając im przenieść się do gub. lubelskiej. Zbiegów i zesłańców żydowskich z innych gubernji wysyła się na prawy brzeg Wisły, głównie do gub. sieradzkiej.

Choroby zakaźne we Lwowie. Zostało od 17. do 23. maja. Zachorowań na cholere nie było.

Na ospę zachorowały 3 osoby w mieście, z tych dwie na ul. Zamarstynowskiej w domu, gdzie już dawniej pojawiła się ospa, i jedna w rodzinie funkcjonariusza kolejowego, który również już jedną osobę swej rodziny dawniej zaraził. Z obcych przybyło do szpitala 7 osób. Skonstatowano również jeden wypadek ospicy.

Wypadków tyfusu plamistego w mieście nie było, natomiast do szpitala przybyło 11 osób.

Tyfus brzuszny rozpoznano u 2 osób w mieście i u 8 obcych.

Z innych chorób stwierdzono w mieście 1 wypadek dyfterji, 4 szkarlatyny, 6 kuru i 1 czerwónki.

Jeszcze jeden. Pogotowie ratunkowe opatrzyło wczoraj znowu jakiegoś robotnika, który dostał się na ul. Kazimierzowskiej pod automobil i wyszedł z tej przygody z zalaną podstawą czaszki. Czy wreszcie nauczymy się chodzić po ulicach?

Założyciel szkoły wyznaniowej. Jakóba Kronsteina, zbierającego ofiarne składki na cele szkoły wyznaniowej, przytknęła policja, której nic nie było o tej szkole wiadomo.

Sledź w kacie, znajdą cię. Zamieszkałego przy ul. Kącik Filipa Rogana znaleźli wczoraj złodzieje i zabrali mu dwa rowery.

Psia rubryka. Wczoraj poddać się musiał ścisłyszemu badaniu Stefan Jaszczyżyn, pokaszany dotkliwie przez psa.

Biją na ulicach. Pobity przez nieznanych napastników Andrzej Stokłosa poszedł wczoraj z ciężkimi ranami na głowie do szpitala.

Ogień. Utworzona niedawno na grodeckiej rogatce ekspozytura straży pożarnej ugasiła przedwczoraj wieczorem pożar na Bogdanówce za fabryką Sprechera.

Aresztowania. W poniedziałek przytrzymały organy policyjne ogółem 67 osób, w czem 45 mężczyzn i 22 kobiety. Między innymi uwięziono za kradzież 4 osoby, celem stwierdzenia tożsamości 26, za chodzenie bez przepuski nocną porą 2, jeńców 1, za opilstwo 1, dam z ćwierćświatka 20.

Zegarek srebrny, turski, damski z tuncuskim złotem-srebrnym, z monogramem E. S., zgubiono we wtorek, w przechodzie od Techniki, ul. Lenartowicza ku Pelczyńskiej. Laskawy znalazca zechce złożyć zgubę za wynagrodzeniem w Administracji „Gaz. Wieczornej”.

„KINO KOPERNIK” daje dziś w programie: 1. Uroczona krawat Basków, powieść z natury. 2. Czarny kaptur i Sherlock Holmes, detektywisty dramat w 1 akcie. 3. Znaleziony parasol, doskonała komedia. 4. Uczta Herodyady, przesłonna sztuka dramatyczna w 2 aktach. 5. Kłęczniczka Dolatów, znakomita operetka kinowa w 2 akt., przy współudziale znakomitego artysty Paylandra!

Z OPERY.

PUCCINIEGO „CYGANERJA“.

Sztuka ta pod względem scenicznym przedstawia dla reżyserji duże trudności i dla niejednej sceny tworzy poważny problem techniki inscenizacyjnej; przykładem tego nowa inscenizacja tego dzieła przez dyr. opery wieńskie, Gregora, w r. 1912. Mnóstwo szczegółów scenicznych w drugim akcie stoi w związku z odpowiednimi figuracjami orkiestry; każdy niemal rytm, szesnastka nutowa wymaga odruchu na scenie, a jednak wszystko powinno być swobodnem, naturalnem, jeśli aktorzy nie mają być marionetkami, na drutach prowadzonymi.

Mimo trudnych warunków, z uznaniem podnieść należy, że wogóle właściwy nastrój był dobrze oddany, a nawet melancholijne sceny końcowe dwóch ostatnich aktów wywarły pożądany, silny nastrój.

Także strona muzyczna wykazuje nie mniejsze trudności. Właściwie scena nasza obecnie nie posiada odpowiedniej przedstawicielki dla partji Mimi. Pod względem wokalnym odpowiednia byłaby głos p. Chojnowskiej. Przemawiając o roli Mimi, która p. Argasińska-Chojnowska odśpiewała bardzo dobrze. P. Kuczyński na niemal w ostatniej chwili objął tak trudną partję, aby tylko umożliwić przedstawienie i przyznać się musi, iż młoda artystka nadspodziewanie dobrze wywiązała się z swego trudnego zadania. W wieli występach z natury piękny ten głos sopranowy brzmiał dźwięcznie i przekonywująco, a dobrze przygotowany duet pierwszego i trzeciego aktu przemawiają za tem, iż całość wypadła by inaczej, gdyby czas zezwolił lepiej popracować nad stroną aktorską. Wrażenie było na ogół korzystne. P. Bedlewicz to jedyny tenor, który podtrzymuje cały repertuar. Przemęczenie prędzej czy później nastąpić musi jako rzecz naturalna. W samej rzeczy żal nas bierze na myśl, że tak piękny, czysto liryczny głos miałby wcześniej zaniknąć.

Niezależnie od tego stwierdzić należy, iż partję Rudolfa p. Bedlewicz odśpiewał dobrze, miejscami nawet zadziwiająco pięknie. Matę, lecz piękną arję swą w czwartym akcie odśpiewał bez zarzutu p. Urbanowicz (Collini). Głos p. Okońskiego (Marceli) korzystnie występował w zespole drugiego aktu, a w małej roli muzyka Schaunarda dodatnio zaznaczył się p. Miller.

Całość prowadził starannie kapelmistrz p. Wolfsthal i panował zarówno nad orkiestrą jak i sceną. Liczne usępy solowe odegrała

bardzo pięknie znana koncertantka i wiolinistka p. Emma Wolfsthalówna. Teatr był prawie pełny. Grd.

Czas odnowić przedpłatę!

Kronika wojenna.

NOWY SPOSÓB NA ZEPPELINY.

Od samego początku wojny trójpokoźmienie dąży do wynalezienia nowych sposobów walki z zeppelinami. Wobec tego, że kule, przebijając powłokę zeppelinu, nie powodują upadku aparatu, gdyż przedewszystkiem z uczynionego kula utworu ulatnia się gaz bardzo powoli, powtórnie zaś powłoka, napojona specjalną mieszaniną w rodzaju kaučuku, natychmiast się ściąga, zakrywając otwór, zaczęto używać do walki z zeppelinami pocisków zapalnych. Pociski te, trafiawszy w zeppelin, zapalają gaz, powodując tem samem wybuch.

Obecnie wszelako pewien inżynier angielski wynalazł inny środek — a mianowicie pocisk, rozszarpujący powłokę zeppelinu na dużej stosunkowo przestrzeni, tak że otwór nie może już zawrzeć się automatycznie, gaz wychodzi szybko i zeppelin pada na ziemię.

POLOWANIE NA LOTNIKÓW NIEMIECKICH.

Niemiecka kw. tera główna utworzyła tajny obóz awjacyjny w pobliżu Ostendy, skąd dokonywują się wszystkie wloty niemieckich „taube“, tak wywiadowcze, jak i w celu napać na miasta francuskie. Anglicy długo śledzili lotników niemieckich, starając się oznaczyć położenie miejsca ich obozu. Miejsce to wysiedlili w końcu i urządzili na pobrzeżu belgijskiem, trochę na południe od Furnes, swój obóz awjacyjny, przeznaczony wyłącznie do przyszkolania lotników, wylatujących z obozu ostendzkiego. Tutaj, pod komendą lotnika angielskiego, Samsona, znajduje się oddział, który wylatuje niezwłocznie po zjawieniu się aparatu niemieckiego i zaczyna pogon, nie zważając na zawzięte ostrzeliwanie z pozycji nieprzyjacielskich.

Dzięki działalności i oddziały furneskiego, udało się Anglikom w marcu stracić 11 aeroplanów niemieckich, około dziesięciu zaś silnie uszkodzić. W akcji tej odznaczają się zwłaszcza tak sam znakomity Samson, za którego głowę Niemcy przeznaczyli nagrodę, jak i młody lotnik Gamb, który tem się odznacza, że

znaleźli również kapitał i omieszczenie: masywnie budowane stacje ze złobami; wszystko w najlepszym porządku.

„Najlepiej doskonale wypoczęci — pisze autor korespondencji — ruszamy w dalszą drogę. Stan dróg w dalszym ciągu straszny. Co chwilę trzeba stawać, aby pomagać koniom przy transporcie wozów, na adowanych amunicją. Natomiast stan gospodarstwa rolnego pierwszorzędnym. Ani ja, ani dwaj moi oficerowie zastępcy, którzy są zawodowymi rolnikami, nie mamy się do czego nadziwić. Im bardziej w głąb kraju, em piękniejszej gospodarstwa. Braknie tu wprowadzić dróg, które z tak dobrym skutkiem zastosowaliśmy w Prusach książęcych, widać jednak, że nawozów zielonych i sztucznych tu się przynajmniej nie szczędzi, że roboty żniwne dokonano prawidłowo, że ozimina w doskonałym stanie. Również i bydło hodują tu pierwszorządne. Zauważamy, że w tej porze lud tutejszy już o godzinie 6½ rano wstaje do pracy.

Tak rozważając, różnym wieczorem zajadamy do folwarku pewnego majątku hrabiowskiego. Wachmistrz, zajmujący się wyszukiwaniem kwater, melduje mi: „Pan porucznik z wachmistrzem mają kwaterę u owczarza“. Owczarz — myślę sobie — to będzie dopiero „raj“ nie do pozazdroszczenia. Tymczasem co za tań? Oto pokój przestronny, jasno oświetlony i ciepły. Znowu firanki i zbiór kwiatów na oknie. Pokój czysty, pościel aż pachnąca świeżością. W narożniku obraz Ma-

nadzwyczaj szybko rzuca się do ataku na silniejszego przeciwnika i niezwykle celnie razi go ze specjalnego karabinu maszynowego, umieszczonego bezpośrednio przed siedzeniem awiatora.

Obecnie, jak donosi „Evening News“, Niemcy byli zmuszeni przenieść swój obóz awjacyjny z Ostendy, z obawy utraty wszystkich statków napowietrznych, należących do tego obozu.

BRAK KONI W NIEMCZECH.

Według „Gazete de Hollande“ Niemcy uciekli się do kontrabandy. Odwagę kontrabandzystów tłómaczą ogromnymi zyskami, jakie ciągną z handlu końmi. Jak bardzo podskoczyły ceny koni w Niemczech, o tem najlepsze wyobrażenie można powziąć, jeżeli weźmie się pod uwagę, że za czteroletniego konia płaci się tam aż 2300 marek, podczas gdy równocześnie w Holandji ten sam koń kosztuje tylko 700 guldenów hol. (2300 marek równa się 1182 guldenom). Cena koni roboczych 13—14-letnich dochodzi obecnie w Niemczech do 2250 marek.

OGŁOSZENIA

Prośby, tłómaczenia, korespondencje — „ARGUS“
Kopernika 22, I p.

Kostiumy damskie, suknie, starannie, po cenach umiarkowanych wykonuje Kalczyński, ul. Ossolińskich 19.

Fortepiany, pianina, harmonje, kupuje używane Kaim, Lwów, Kopernika 16.

Młoda, zdrowa mamka szuka obowiązku. — Wiadomość w Biurze Kostiuka, Sykstuska 28.

Cukier, mąka, drzewo, hurtownie i detalicznie sprzedają. Ul. Orzeszkowej 5.

Kartofle potaniąły, 100 kg ziemniaków jadalnych pierwszego rodzaju R 280 sprzedaje firma Commercium-Doroteum, Lwów, Sapiehy 34, gmach Państwa Skole.

Zgubiono pęk kluczy, przechodząc ulicą Kazimierzowską i placem Teodora. Łaskawy znalezca zechce oddać plac Teatralny 7 u dozorczy.

TELEGRAM. Rynek 19. Już nadszedł transport pończog damskich, skarpetek, chusteczek, perfumery i towarów galanteryjnych. — Magazyn hurtowny i detaliczny, Rynek 19.

Cykorję koińską doskonałej jakości wyrobu kraj. fabryki w Sądowej Wiszni sprzedaje hurtownie firma St. Lambert i Ska
hurtownia sprzedaż towarów spożywczych Lwów, ul. Podlewskiego 7. — Tel. Nr. 500.
Detalicznie wszędzie do nabycia.

„Polnische Wirtschaft“.

Pod takim nagłówkiem ogłosił berliński „Local Anzeiger“ obecną korespondencję pewnego porucznika, rodem z Berlina.

Porucznik ów otrzymał rozkaz wymarszu do Królestwa w chwili rozpoczęcia drugiego pochodu na Warszawę. Przemarsz jego przez granicę nastąpił pomiędzy Toruniem a Włocławkiem. Autor wspomnianej korespondencji przyznaje na wstępie, że wjeżdżał w granicę Królestwa z odrazą i przekonaniem, że wkroczy w krainę „przysłowiowego“ nieporządku, streszczającego się w utartym określeniu niemieckim „Polnische Wirtschaft“ (polka gospodarstwa), gdzie to „bydełko zajmuje lepszą część domu mieszkalnego“. Przekonanie takie urobiła w nim pewna część prasy niemieckiej, stająca na usługach hakatyizmu. Przekonanie to zdawały się nawet potwierdzać do pewnego stopnia pierwsze spotykane chałupy w paśmie pogranicznym oraz okropny stan dróg rozjeżdżonych i wyboistych. Uprzedzenie to miało się przecież rozbić niebawem o rzeczywistość. Oto pierwszy postój urządził w Służewie, gdzie w zaprodzie jakiegoś znalazł kwatery niespodziewaną: pokój utrzymany w porządku wzorowym, łóżko wygodne z pościelą nieskalaną białą, przy oknach piękne firanki, kwiaty, w piecu dudnił wesoło ogień. Dla koni

tki Boskiej z wieczną lampką. Jeszcze większa niespodziankę odkrył śmy nazajutrz, mianowicie owczarnię. Budynek to był masywny, ciepły, urządzony wewnątrz wzorowo, gdzie zgromadzono 778 owiec wełniastych.

Znowu marsz pośpieszny, tym razem i podczas nocy. W ciemni noce trudno rozpoznać drogę wobec braku drzew przydrożnych. Kilkakrotnie wpadły wozy nasze w rosyjskie rowy strzeleckie, tak, że pęły koła, dysze, zrywały się upęże, konie łamały nogi. Prawdziwie wojenna przeprawa. Koniec końców przybyliśmy o godz. 4 nad ranem do małej osady w pobliżu Gostynina. Zamieszkałem w domu sołtysa, odznaczającego się tą samą czystością, co chałupy poprzednio spotykane; firanki, kwiaty, czystość i ciepło. Odtąd też drogi stawały się coraz lepsze, wygodniejsze. Ukoronowaniem zaś wszystkich dotychczas dodatnich wrażeń był majątek M. k. do Kutna o 4.50) morgach, świetnie zagospodarowany. Całość tak doskonale zoorganizowana, nawet w szczegółach najdrobniejszych, że mogłaby posłużyć bodaj za wzór agrariuszom pruskim. Dwór obszerny z parkiem, ogrodem i podwierzmem, otoczony silnym murem, tu i tam straż dworska. Gospodarstwo domowe i kuchnia pyszne wręcz.

Tak pisze pruski porucznik o „polskiej gościnności“.

(„Kurj. Warsz.“)